

fořadaveř oimti

sf - žabati, fořadovati.

< hynějši škola oim' vele' fořadavě na mládeš, sf.
umoho žida', fořadivě ovl mlá'dezě >

BR 11, 2 23, BNR 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

požití cího
<krme>

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

požívatí vážnosti

Geniessen

sp. míti vážnost, být ve v-i

~~Vzef.~~

BR 2108, BNR 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

práce u. dílo ve výt. (předmět, výt. u. výt. žičk práce)

↳ ka foddare jrou mosaicrou práci napodobeny drobný
zřdel, kofe mosaic žru dílem >

BNR 142-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fráče
míti co v p-1

že částo přefadnutí, a větší vyjádření předložený slsem roz-
míti rozepsáno, rozšířeno, rozmláceno, rozbarveno

BR¹ 51, 2108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

жрасна

č. klapa

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pracovní z činnosti

spis o věci

↳ vlastenci pracovali o to, aby některé vzácné osobě
... zadržena byla odava

BR¹ 55, 2 118, BNR 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pracovní na čem
Sp-0 čem

BR 154, 2 116, BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fraseči'

resp.

suad podle započ'i'

BNR 4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pravda in- vira

<... jeho vyfovedi niSdy pravda d'ina nebude,

sp- vira >

viru nicemu dati X za pravdu n'co f'ol'dati

BNR 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pressantui'
c-fily, ualeharof

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴

[(ne)prosěda]

zbylé místo poskytl dative

< Obec Soupeř pro děti na sátek, sp. do letu >

< Šla pro sedly na trávu, sp. Bravala >

+ [< Zářony pro celou zemi dle žitě, sp. celé zemi >

BR¹ 58, ² 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro 4 m-na^y

[čas. vzťah]

dnes: kalendár pro rok 1890   für das Jahr 1900
dříve: — na rok 1865   ~~fa~~

šaty pro zimní, sfr. na zimní
pro vřední, sfr. na vřední den

BR 1 56, 2119, BNR 74

pro ten čas velké učite' odpovědi daly, sfr. na ten čas
sprosport sluhu pro chvilku vají, sfr. na chvilku

MORAVSKÉ
ZEMLSKÉ
MUZEUM

BNR 74

pro^y u. na^y
za^y

[učel]

rynější spis. : uvádí něco pro příklad

spis. : u a, za příklad

BR 456, 2119, BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴ m. na⁴

[účině]

vyneší spis: pro štěstí pečapíček ušdo uviděl
fr. na —

BR⁷ 56, 2 119, BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴ u. na⁴ [siretel]

šití body pro Eolos, šití na Eolos

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴ m. od² [divod vnitřní]

< ka kouske se nemohl pro lítost ani foedivati,
Sfr od lítosti >

„vnitřní“ fideleu označuje fidele. od,
vnejší fidele. pro : provodu nemoheli date >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 756, 2/120, BNR

pro⁴ u. od²

I odličná
frášky, šapky ...

lečárnič : šapky pro Solenu, frášky pro šarál 'ah⁷ nemoci
lid od Solery od šarke 'jovabap⁷ od dostal!
Solery

BR⁷ 56, 2119, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro⁴ m. za⁴

[prospěch]

bojovati pro Eoho, sp. za Eoho

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro sebe u. o sobě

[Domy stojí ... stranou pro sebe, sfr. o sobě >

[Rozprava (bude vydána) i v časopise i pro sebe, sfr. o sobě >

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pročísti si co < číslo časopisu >

spis. předčísti

BR 167, 2 144, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodej

fem. ← muž.

lícheň analýze

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodejny'

na obrázcích a j. vystavovaných předmětůch

p-e' zboží

'dobře', hledané od Europec,

o kterém lze doufati, že se 'dobře prodá'

X 'co Eds prodati hodlá': na prodej

BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prodělati co

dworkmachem

< mnoho v životě prodělal, spř. zdanit, zažil >

arg. : sebrati maso - prosebrati

prodělati více práce, spř. zdanit více umě
u - více cest, spř. vykonati zol. cest

BRN 67, 2144, BNR 195

"sfrosty" genu.

< ve světě prodělal (sv. Jan z Boha) četno' nebylo,
pak prodělal takzvá proti Francii a proti Turku,
spř. mnohých nebylo zažil // zdanil
válečné vyprav se zúčastnil >

BNR 226

prodlužen

Sfr-2a—

BR¹ 67, 2 M14, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

profit (= zid. nobach, psöres)

„mohli bychom dobře uhraditi mor. osobem, oteřem“
Sdyž to právě vešla slova moravská!“

< byl z toho dobrý oteř >

BR 2 144-5, BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pro forma

~~Mor.~~ dělá to pro jineho
aby se uvidelo

 BR² 145, BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

projití projde to das gelit an

↳ V létě to ještě projde, ale hůře v zimě,

lid: V létě jaro v létě, ~~ale hůře v zimě~~ >

mor. to ubude // to je na ubytou

BR 169, 2145, BNR 195-6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

projekt co darchgeben

<jednolové' Gliny, spr. vyfocitati, jmenovati >

<Ember, w'et, spr. f'ocisti, f'ic hleduati >

BR 67, 2145, BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fronulcěne' fralvo

lepe vrtne, prošle', uhasle'

BR 51, 2108, BNR 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pronajímáti (si) co

'dávat v nájem'

spr-najímáti si co 'bráti v nájem'

↳ pronajala hody užitkov v domě, spr-najala si
'nerozumné' pletení slov a pojmu

BNR 150-1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provedbati co

sp. provedbati ceho

BR 67, 2146, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

profadlé' fra'vo

léfo urtne', fristé', uhaslé'

BR 7 57, 2108, BNR 27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

projednání co

(hřídlo svě, státek, fošeta)

BR 167, 2145, BNR 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

profedurovi firi cemu
< zloušce >

spri- uobstati // uenyjiti firi- zloušce

BR 1 67, 2 145, BNR 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proponovat:

č. předkládati; navrhnouti

BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

profajciti cilu
<života>

sfz -

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

posaditi co

"činy' semu."

etwas durchsetzen

sp. provésti co, poraziti čim
<svój úmysl> <porazenem>

<řátele' jeho profesbni' posadili, sp. dovedli toho že
& provedli to, & profesbni'>

<pravo své' posaditi, sp. práva svého dočt' domoci se>

<nemohl toho při něm posaditi, sp. ^{při něm} dosáhnouti ||
na něm vyhovci >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 167, 2145, BNR 196

prosebné' dui

sfr. Sázavé'

BR¹ X, 2 X X

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

positi čeho
čoho²

< Prosim vaši rady >

BR 67, 2146

< uslehu >

čeho od čoho < od Boha milosti >

čeho na čom

čeho u čoho < u bráte daru >

čoho² zač, oč < všech mimojdoucích za formou >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 52

prohled²

řídil

detektivní služby pro města

BR 180, 2/72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prohledal

[kuznyci p-ly dostli s kenuz cili, spr. cestami >
'flichbenci obrazi'

BNR 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prostředek + adj. foodle wim. mittel

p-ly peníze, spr. peníze
léčebné, lely
učebné, učebné formice

p-ě otravný (Giftmittel), spr. jed // otrava

p-ly materiál

↳ sponzemí stejnojmenné materiálů p-ě foškádal,

p-ly výživné, spr. potraviny

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 767, 2146, BNR 207

reformovaná katedra

spr. neměl si ho zač poudít

BNR 207

proškové

znamená lida mittelwäpzig, i. e. mi Helbar

zpr. nepřímá

< Humanismus a správně p. poesii cirkou občerstvil ~~je~~ >

Vyř. BR 2 146, BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prostý cíl

papír dřeva prostý holzfreies Papier
sp. papír bez dřeva

BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proti³

[důvod]

rupci: prodávají proti hotovému, posílají zkusí proti dobírce
příjčují peníze proti čtvrtletní výovědi

lid: na hotové
na dobírku
na výověd

BR 56, 219, BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protijed

sf. Sazjed
Gesensift

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protinářstěva

Seznamisite

Spr. odměnná, vzájemná nářstěva

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protiobraz

Sagenbild

Spiegelbild

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protiřirozenost

spř. neřirozenost

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protiřec

Widerrede

spis. odfor

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

protislužba

Secundant

Sp. odhluka

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proti strana

Gegeufartei

Sp. odformá strana

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prof. Z. Šourek

Spis. rez. Šourek

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foto, poučovací

"nemí spojení ani spr., ani řešení"

< kejtaví: Lín slul koma Quadrata foto, poučovací Palatium
ma' podoben tvorce, spr. fotoze >

~~BNR 129~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

problemy' darba

gerieben

sp. vybraný // osivany'

BR 167, 2146, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

proudu^ž mor.

čfr^u kopra na fůč sílnice na odva^žteu^í vody^í

Wassenschlag

// spout^v // sraža

BR¹ 85, ² 183, BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provdati Eolo na Eolo

< na advokata , podle au einen Advokaten >

sfr. za Eolo

BNR 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provazovati co
někdy zřetěně rozvoláče'

◀ Dohud se ovčáctví v rozsáhlé míře provazovalo,
lid: Dohud se hojné ovce chovalo >

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prozraditi / prozrazovati oo verraten

sfr. jmu u věci tajných

< Tento skutek prozrazuje mysl nestlechetnou, sfr. jmu' //
dávai na jivo // svědci' o >

< Příkladově zaš prozradil male' vidomosti, sfr.
pročaral // projeviti >

BR 168, 2147, BNR 796

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher

Verlauf

< Věc měla takový' průběh, sp. tato se zběhla
11 udála >

BR 168, 2147, BNR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher
früheren
v p-u
Cébo im Verlaufe von
desen⁴ let veliko se změni, sp. za deset let, ~~do desen⁴ let~~ >

BR 168, 2147, BNR 87
BNR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frubovati:

fr. zrouseti, fožezlavati (zlatý' rěč)

BR 168, 2147, BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

průvod datí Soum

j-ue das Goldite sehen

sp. 64 Soum průvodcím P. Dopravoditi Sles

BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fronj? - posledni
stivaj? hlavni novinar?

odmit?; Westmann, 209

< mezi předstou uher. poslan. sněmovny Desiderem Verzelem
a redaktorem čas. Magyar Hírlap Fényes dosto ... Esou-
boji na škole, při němž fronj? utřel na hlavě rukou
8-10 cm dlouhou a posledni? pu lehee raněn byl
na levé ruce

BNR 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fyč se slovesy

foelke wem. odliuone' fuppony weg -

"fyč je z těch vzácných slov, jimiž se háve foelavilo uvesti fuppony
za sobu banich sloves > na ujednání foelavou uveřt a fuppony se
co uvořke uveřt'ne"

dati co fyč 4^{ti} odstavit, zidli, sebrati // odliiditi, oduvoti, falže
vřiti - 1^{ti} fopbrati, leice, zahoditi co

dati fyč kluně' s maso
nahvila' unsta
majeteř
fuppony stenu

sp. odproiti
sp. vyrořiti
rozdati
rozbrati

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odeřiti fyč
vřivati solo fyč

byti fyč sp. odeřiti, vřivati se, odleketi
< keniže jmu fyč, sp. fy tam >

uviti olo fyč, sp. vyračos, vřivclenst

BNR 94

fyč

weg, voribor

byti fyč

< už bylo polečeno fyč, spr. fo polečeni >

+

giti fyč

< -u- jedináct fyč, spr. už jedináctá odbila >

< Semize byly fyč, spr. ty tam >
< odepři, uhnouti, ustoupiti >

BR 168, 2147, BNR 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fratí co, spr. cíbo

<radost, spr. 4-ti >

<věcný pořj, spr. věcného pořje >

BR¹ 51, 2108, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4
brati. Doum Dobrou noc

lid. fi's. : Dobrou noc ti dávám

BR 151, 2108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fröbhati überlaufen
voda fröbha', sp. Epi'

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frébrati oo / frébrati
< každý referát >

sf. přijímati

žoho

< k tomu abonenty >

sf. odebrati, odloucti

sf. frébrati knihy 'zbrati z učebni' zařady' BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řied 7 m. od²
gen.

u slo brakiti, křijiti...

~~st~~ < zachrauiti nahle' surti // ocl ... >

< obratiti mesto od nepratel >

u subst. ochrance aj.

< ochrance stād řied vřz, řp-ocl vřu >

u slo bahise, řtjeti se...

< kdo se Boha neboji, ten se lidi' nestydi' >

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predciti Soho v c'm

Sfr. na Soho c'm

BR² 108

vliv nem.

[Achilles predcil udatnosti vsecky kedy,

sfr. nad vsecky kedy >

BNR 1/6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frédéršín

< P. pracovatí jest o to, cilo se uodstává, sfr. nejprveff nejdriveff
// drive vřikoff předem >

< Pomáhali, Sde toho p. kuba glo, sfr. nejvíce >

< Cizími slovy 1 p. německými, velmi zuečistěn of jazž uas,
sfr. zolastěff ~~obzvolastě~~ juerovité > Kych

BR² 108-109, BNR 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

predkazovati Soum co

vorwerfen

sp-^uytz Satr // yčítati // ykřítati Soum co

↳ mor. Všecko mu fozozkrípál >

BR 151, 2109, BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředcházení

douhad na referenost vazy

L V parlamentě odebraly se vsjevy, pezi obyčejně ředcházení!
řad ministerstva, ba časeu i víceu hovišiu.
[z noviu]

BR XV, 2 XXXI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředložovat

ř. ředládat

BR¹ XIII, ² XXVI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředitel Josenstand

název mlávnice¹
"užívati ho za slovo pastiče¹ fo způsobu německém jsi zřetěno"

byti ředitel¹ fěčě Eohs, sp. byti fěčě Eohs

byti — " — všeobecně¹ fohoršeni¹, sp. všem na (za, k) fohoršeni¹

— " — všeobecně¹ lárž, sp. byti odo všech mlávn
v láržee všech lidí

— " — všeobecně¹ fohrdání¹, sp. Ede Edo jím fohrdá¹

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 59, 2/27, BNR 206

produkt dávatí cenn

[Dával produkt vč. labalí, sp. raději vč. labal
volit raději vč. labal.]

BR 10, 22, BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředpřrava

sp. ředberná' řpřrava

BR 59, 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředpreparace

Vorpreparation

Sp. ředběžná, ředchová ředpava

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frédérice

Vorredner (i r. n. chyb. - Wustmann 340)

Sfr. frédérice, n. c. e.

n. c. e. frédérice unon

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frédslu

frábrúejöi' frédslu'

"nejárá' fróstora fríd slú" 4

= 5a

fróðle vorzimmur

sr. han. frúslu

frúslu

BR² 127

BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frödstar

obecni' frödstar

Gemeinde vorstand

m. frödstaveny, starosta, frödstavenstvo

v morav. obci'ch
i nad bytem p. sb.
rosty

BR 1 XVIII² ~~XXXV~~ - VI

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředstavovatí Solis

vorstellen

↳ Dorotu pannu ředstavovala Lida, řp. Dorotou pannou gla
Lida > (filie řp.-a filie B. uemc)

BR 59, 2127, BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frédstojici' ve funkci odhlas.

[N.N. frédstojici' souboru vlastnoruční frédce unan
fodepsali > [soubora]
odhlaseno]

BR¹ XVII 2 XXXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frödsstaz

Vorhut

sp. frödní staz

BR 1 59, 2 127, BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréháneti

übertreiben

sp. uadsazovati // ufrétišovati // ~~fréháneti~~ // zveličovati

fréhánaná' starost, sp. frétišná' // ~~zstecná'~~ übertriebene Sorge

BR¹ 59, ² 127, BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréjiti wechati frés sebe über sich ergehen lassen

↳ Takovou výčitku můžete snadno wechati frés sebe

fréjiti, sp. Takové výčitky netřeba vám dbáti!!

Pro takovou výčitku netřeba se vám museti. >

BR¹ 62, 132, BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

φελάδα
p-y elásti, φr. ciúti // φελάδα // vaditi.

BRⁿ 23, 248, BNR 185

~~11111~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prešpiti

„užíváme fetiš“ čar“

ji ne' možnosti : kalesl je, ani spi'

Zastal jej fii s rukou

Postala zločej na domoře

Bomře zašla jej s lex

[Koe jej kavisla v horakch 7

BR 62, 2 133, BNR 153
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prellati Eobor
u Cechu 'obellati' spr. obellati
spr. 'Chamim Eobor fje Eonati'

BR ~~2133~~ 2133, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přenosovati slso trvaci i bernactem

fuč. budu přenosovati sp. nosovati // přenosuji (slso dož.)
+ [Vzbudili facholka, který v součre přenosoval, sp. nosoval]
BR 2 133, BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fries^y
fries byle cisti, spr. na byle

[mist. vztah] [rylen. 'skice']

BR¹ 57, ² 109, BNR 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přes^v m. na^y [čas]

byl vati ušede přes noc úber nacht, spí-ua noc

BR 156, 2119-120, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přes 4 u. po 6 [směr]

těci přes tvář, spr. fo tváři
vdeřiti přes hlavu, spr. fo hlavě
vhořiti přes ruce, spr. fo ruce

BR 156, 2119, BNR 73

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frésaditi nêdu

sp. frējiti // frěrociti

< Želernice frésadi tam nêdu, sp. fowede frěs nêdu // bude
ystaněna frěs nêdu >

BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řesadití úředně

sp. řelozití

BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréidletí refřechod. úbersiedeln

spř-p. Eolo, se

sr. frěstěhovati, kolo, se Vool

BK² 133, BUR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frémě 'nehrašené, čisté'

< Vršel 2 nále frémě ve dvě hodiny, sp. frábě
na minutu >

BNR 121

frémý 'nehrašený, neuhrazený, čistý' < p-y' Edalč' >
'bez Evamie'

BNR 153-

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréstarti cihó

< Vóelice' kéci ufofobné' ... fréstartime >

BR 162, 2133, BNR 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[frěstavati / frěstati + inf.]

foelle nem. aufhören

< žuby sa ohranženi' odboľivaji' ale brzo rozboľivaji'
hören auf, fangen an weh zu thun >

BR 240, 286

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréstáti

riberstoken

< 60, i to jme fréstáti, spr. frézili >

BNR 793

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přetáhnouti olejem, barvou ...

Spř - přetáhnouti // přebarviti

BNR 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréti

part. love' fréta, sp-frétala

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

při 6

[čas. vstah]

vzdělavac: modlitbi se při Eleřam'
lid: o Eleřam'

BR 56, 2119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pr^{v.6} X od²

[čas. vzťah]

↳ V gondoli na veľkom divane hovel si moj vesely
soused pri obedě, sp. od oběda >
nezreteľnosť vyjadrení

BR¹ 56, ²120, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fr⁶

fr-ua⁶

foolke uem. bei

byri fr⁶ bovine, fr-ua bovine

BR¹ 55, ² 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fxi⁶ m. o⁶ [čas]

(žena se modlila fii-Elc'ani', spi-o Elc'ani')

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früherer Titel

< Voda früher, sp. Vody früher > gen. part.

X < Dva dělníci früher > „míněm celkě všece“

BNR 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prilozvati na čeln

gem.

Spri. čeho

< Dětsku přilozvati vícehledě na vaze, spri. přilozvati vazy >

BNR 43-44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frčina

ma'm p-u
nemá'm p-y
nemí' p-j

lefe ma'm p-u
nemá'm p-u
nemí' p-u

< ma'm p-u naréati >

BNR 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fricházeťi & di

< Ta gliua fricháze' na Šumavě, sfr. koste >

BR 164, 2139, BNR 194

< To fricháze' částo v našem městě

Soumis vor

sfr. fricháze' seff slava' seff udava' seff lyva' >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 164, 2139, BNR 194

fr̄ijati / fr̄ijimati

“co se nám dává”: list, dar, záležitost

jinak: do služby koho vzít
slavně / koho uvítati

~~PR~~ 63, 2 138

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijmouti / přijmouti 'co se nám dává, nabízí'
<dar, záležitost>

nič. do služby, spr. věci
slavně uvítati

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher

jak to frigde ?

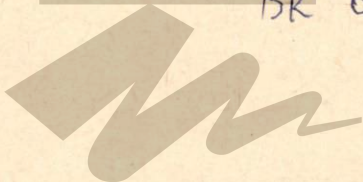
, spr.

čím to jíst ?

// odruď to ?

// jak se stalo, že ?

BR 64, 2 139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frijiti / firchazeti k cemu

[uachodou]

< Jak jsi & tomu frišel?, sp. kde's to uabral? >

< Jak ja' frijdu & tomu fozvali, sp. bio' asi (frave) lunc fozval? >

Jak lunc se dostalo k'cti >

~~< Ku jine'ne' sucluu frišel sucluu, sp. Sucluu jine'ne' sucluu uaf >~~

BR 164, 2138-9, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frījiti & cemu / frīchāzeti
sp. dojiti cīho

[gīst'lu u'sīl'lu]

frīel & štēti s'oze tri zlatā fera uem >

BR 1 XXIV, 2 XLV III

"frāze na fronto uēmečā" zu etaras Eommen
"resnēdci' konductat fozaze uārlu ja" "pīdustrāma" "osūmēlā' fāze"

< dētē frīel & rozumu, sp. do rozumu s'is. >
// do rozumu dorostlo

< frīchāzeti & sīlalu, sp. rozumu s'ily brati >

< frījiti & fravelnu uāhlētū, sp. ualy'ti fravelu uāzoru >

< frījiti snadu s'ē jūmēni s'vēmū, sp. ualy'ti jūmēni >

+ < frījiti & frīsvēdčēni, sp. frīsvēdčiti se >

8 / frīchāzeti & fozuāni' /
lēfe fozuānati

+ < frījiti & fozuāni s'veto s'ldmū zur' ~~Erkenntnis~~ ^{Erkenntnis} seiner Fortthaus Eommen,
sp. fozuāni s'voj' elam >

BR 1 61, 2 138-9, BNR 193-4

frījiti & dechu, sp. dechu fozuānati BNR 194

früjít & čemue
germ. v čas

[o událostech]

< Pijde to & tomue, ze ty mi také ruce celovati
budeš čas. m. dojde na to >

BR¹ IV, 2 VIII

früjšo & haldce, sfr. fohádali se // doli se do haldy

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 64, 2 139, BNR 194

fráji ti & cemu

[možná něco dlat]

frá - dostati se & cemu

< Celý den nepřijde & práci, fr. se & práci nedostanu >

BR 64, 2139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijít k sobě

sp. oznamování
zřizování se

BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

früher na Boho

[závislost]

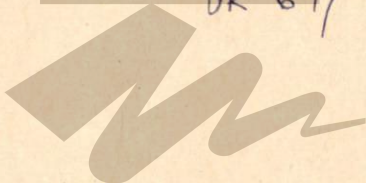
na mine to nepřijde

auf mich kommt's nicht an

sp. umou to nemí

// na mine to ~~nezaleží~~ // nezavisi'

BR 164, 2139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frjiti na solh
na rade

< Jiz frjide na tebe
Jiz frjides na rade

lefe Jiz dojde na tebe >

BR 164, 2-139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frijiti nač

frijiti na vodu, sp. dočofati se vody

frijiti na skalu, sp. doorati se skaly

BR 64, 2 139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijít / přicházet oč
< o rozum >

spr. fozlyti rozumem // mihouti se s rozumem

rus. coútu e yma

BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früjít ■ z čeho germ.

< Co nám frījde z toho seděni, čekani? spr. & tu nase-
dime, načekáme? > s na- výrazně a sbrně
vazby

BR 31, 2, 65, BNR 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prjti
fricházeťi domu jaky'
fodle voroumen

↳ Jar dloubá' frichá'zela Čestní'rovi cesta & domovu! kóm

Sfr. jar dloubau gla
jar dloubá' se zdala

BR¹ XXIV, ² XLIX

↳ Kdylch veslyšela tu fríšeu, ani g mi Boží' hod nepri-
chazel tak vesly, sfr. ani g mi Boží' hod nešl
Boží'ni hodem

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 194

prilozit
přichazeti sam

< Zboží přichází do obchodu, spř. dostává se >

BR¹ 64, ² 139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frjiti / frjchazeti jad
↳ jinač >

↳ kac se človeč z daleka diva', frjete jinač než
z blízka, fr. Hledí-li človeč na věc z daleka,
zda' se jnou než z blízka (rusky) >

BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher bei dem daleto, 2e

<Nyuntó frúto tal daleto, 2e se hnevají, sfr. došlo u to >

BR 164, 2 139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher: Eome draze

< Ta vřetěcnost frišla mu draze, sp. Te' vřetěcnosti zlyhu zažil
' // měl proč litovati své vřetě-
cnosti >

BR 64, 2139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frjiti vysoko

Jak vysoko to frjide?

Wie hoch kommt das?

nem. ces. okázla

Sp. Zác to je?

// Po cam to prodávate?

// Odávate?

BR¹ 64,² 139, BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prijiti/prichazeti soune za tezo

< nesmi' za tezo mi prijít, sfo. Nesmi' mi se činiti
(tak i rudy) >

BNR 194

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

(dobrouady přijít) s Edy

[malé Edy s malým přijetím d., spr. malé Edy se s malým scházím]

BNR 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prijeti nazpátek
spr. vrátiti se

— nazpátek
spr. vrátiti se

BR 34, 274

BNR 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

priládati: číslo
<ruky>

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

priléhající

Gelegenheit

sp. f. 2002

BR¹ 64, 2140, BNR 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

preložiti ostane čeho

gelegentlich (Ratib Warstmann, 378)

[V. biskup přibude p. svatoděšského svatku do N. 9

Sp. ve svatku >

BR 764, 2140, BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fril's - nez aly

fril's nem' komp., proto je nez chyba'

< Je fril's slab, nez aly zl s ta^u te^uzou fraci,

sfr aly zl >

sfr-fo Komp. < Zaraboval si u^o te^uzou, nez aly o lla^o
cizinc: robotoval >

BR 164, 2 140, BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

primitivní zohs

Syn. přibezděciti // př. puditi zohs & činn
// vnevoliti zohs več

BR 65, 2142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přinutiti Solo se stali
<Soue>

spř. zastaviti <Soue>

BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lužan

[Když vplechl celý p. , sp. co se přihodilo >

BR 165, 2142, BNR 206

[Zde neudal se do dnesního dne řádky p. onemocněni,
leže nic do onemocnět "jako ulevi lid" >

BNR 206

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fršad

po f-e nahropi asi cizi' eventuale
v neponopi' dobe nesumne casto zcela zřetelne

< Každá' část se začem, po fršade nekolika zář. mē,
sfr. nebo >

< O přechodu se rozpraví a po fršade se určilem
objasní a vyláda, sfr. třeba-li
Sde toho třeba >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
BR 165, 2142, BNR 120

přifadati soune těžko ... j-^m schwer fallen

lefe lyti soune za těžko

BR 166, 2142, BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

průřez

doslov. novější překlad něm. Vorspann

"fělejší a fěradnější slovo" pojedná

BR¹ 89, ² 190, BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prísada mor.

čís. hlavatice

BNR 139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

průsaha
[p-u zvládnuti]

sp. p-u vyřizovati, učiniti.

BR 723, 248, BNR 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fr̄i sahati u c̄ebo

sp̄i c̄iia <nebem, zem̄i>
na co, fr̄i c̄em, s̄rce co

BR 166, 2142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fršlvečny'

p - a' obektivost, sp. fršlovna' (od fršlvi'
x fršlvečny' od fršlve)

BR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früher
p - a' zima
spr - tuba' stranger Winter

BR 66, 2 143, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

príspevi
za p-icno

< V. Svoboda ševli nahodou ve veľkém stromu vypáhal a za príspevi
nastavené hole se stromu sejmul >

Sarotò se faun yomiva

BVR 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frístati, -ne

lod' frístala, sfa - ala'

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fritáhuati si / fritáhuati si kemoc

ces. jen <provaz, remen> germ.

spr. uloviti si // uloviti si // utrziti si // zfasobiti si

BR 166, 2143, BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prítomen ceho zbyčine'

< byti prítomen foliibu, spi. byti na foliibu >

BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fitomen česko

<světinn>

BR 166, 2143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řetězový v různých funkcích

< spisovatel řetězových řádků, sp. techn. >

BR 66, 2/43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přítrefiti se

[A vždycky se Edesi Edini uvažil (mor.) >
přihoditi se

PR 2143, BNR 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přivést co s činnu

[K spisovateli to ještě nepřivedl

zum Schriftsteller hat er es noch nicht gebracht

Sfr. ve spisovatele nevyšel

// nestal se spisovatelem

BNR 195

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přivésti to za Eoho < za formiča >

sp. státi se Eylm < formičem > ||

dostati seff postoupiti za Eoho < za formiča^{1e} >

BR¹ 66, 2 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přivést co dále

sfr. dovésti čeho

< V bratrském čase přivedl to tak dále, že ... ^{uim} >
sfr. za bratřo dovedl toho, že

přivést to samu již

< Tedy jste to tak dále přivedl, že se nemůžete s tím
jádrem rozloučit, MORAVSKÉ
sfr. tak dále jste došel // až tam
v té době MUSEUM // až v té době s velmi daleko >

arg.: nic neděl

< Kam jste to tou cestou přivedl!, sfr. došel >

< Ty to mi sam nepřivedeš sfr. z tebe nic nebude >

†H< Dítě to jistě přivede velmi daleko, sfr. stane se ničím velkým >
BR 7 66, 2 143-144, BNR 195

pro vyřazení čemu
(hospodárnosti)

BNR 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přiznati m. přiznávatí se

[Přiznati, že tomu nerozumím, spr. Přiznávatí se, že ...]

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

psovina 'fri' spisy
< dela' p-u >

X psina 'fri' fuch' to

BNR 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ptáci' Elih
fodle Vogelkeim
spr. Lep.

BR ¹X / ²XX

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Plati číslo
< uoclehu >

BR 168, 2147, BNR 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ptáti se na Esho 'jak se ma', co dělá'

X fo ~~ma~~ ^{komu} 'hledatí Esho'

BNR 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pučiti 'působiti, aby něco pučelo'

hrách namočený pučí'

v lid. řeči s předponami: rozpučil tabuli v duši

opučil fyziky 'o člověku vzdorovitěm
stěží' 'gustě' 'odulá' fyziky'

BNR 97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pičda

„Sloven pičda (na domě), Stevi' je spíše něm. Boden než od
slov. pod, nemělo by se z fířma vystřelovati mor. hura,
Steveho užívají i Poláci“ Vod

← Boden
na mor. hura

BR² 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pájciti čeho <vozni, pytlí>
co jin při učite uně, váže, foctu
<dva zlaté>

BR 168, 2147, BNR 54

<fistole²>

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

půl

subst. jmu r 1.4.59., jinaak se slobuzje casu de subit.

viz ctvrt

pri unovalni hodin uerkl.

< 0 pul dambé
po pul dvoacte >

BR² 19, BNR 32

dobrou pul hodiny, sfo. dobre pul hodiny

BR¹ 68, ² 147, BNR 32

uplyne pul hodina

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

eine halbe Stunde

sfo. pul hodiny

na puli cesty, sfo. na pul ceste

BR² 147-8, BNR 32

puľa „za staré a vůbec zvalné puľ“

< je puľa jedné >
+ [< vrátil se v puľo >]

nestvůry

BR 2 148, BNR 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pusňočha

sg. m. pl.

↳ na uobou je bila' ... pusňočha >

BNR 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

punktace

sfr. úmluvy

BR¹ 68, 2148, BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

puštění od cels
Sp.

< od žaloby, ode vsi ualejši >

BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

putiti o Lou

spi.

'man hat ihn aufgegeben'

BNR 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fuška

v dřívější čestné, dnes v muš., fol. 'dělč'
"některá novější nepatřící omylem, snad švédské jazyce
něm. Büchse, Gladou fuška ve smyčce mušice"

Vod

BR² 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pycha 'nadutost, hrdost myslí, samolibost nad jiné'
bez fňučiny se vyznašující'

[Velici' mužové jsou pyšnou své vlasti, sp. chloubou]

BNR 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pytel

čís. z něm. Beutel

„nepravem se vyžívají z říšma moravské; i folky, měch,
mešek (měsíc práva v říšme si ubáji!). V dřívni
čestně slova mech ve významě pytel se užívalo.“

Vod

BR 2148

← Beutel

na kor. mech

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pytlova' ulice

foelle Sackgasse

↳ Jazy' tedy v'hled z této pytlové ulice

[2 uvisu] >

BR¹ XVI, 2 x y x l

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

R

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kačiči

jak se kače ?

Sam kače

impř. u. kačiče

Vod

BR² 149

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Radovati se nad čím

spr. čemu, z čeho, čím

+ | < Lidé se radují letu a včelám květu >
BR 68, 2149, BNR 57

< nad círku šestku, spr. círku šestku
// z cirku šesti >

BNR 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Radost' naléžati na čem

spr. těšiti se / radovati se z čeho

~~čemu~~

// zalíbiti si v čem // být čemu radostí, zálibou

BR¹ 32, ²68, BNR 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

masa

c. flemeno

BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

každy!

|| bystry || frudly'

< luv, evos, voda, jizda >

BR 168, 2149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Meduſce

o. Zvenšován

BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reparatura

sp. ~~kopie~~, sp. 168

BR 168, 2149, BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reparovati

fr. popraviti

BR 168, 2149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rezervace

spis nebo, a...

[kromě formátování, resp. dokončení práci starších obsahů
svazek tento pojednání... >

BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Mestrižce

č. obcezení ⁺ / [ulovicu s mestrižci, č. s obcezení]

BR¹ 69, 2149, BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reverse

< Ve čístele zavřeny v Praze tři osoly pro k-i,
či. pro zapověděný návrat >

BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

reversní strana Sabatu

č. rub

opad: lk

BNR 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rodny'

vzorné ročné formery, sfi rodinné'

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roh X Sout

zvednu roh, rovnits Sout

ve suctnici jsou Souty, hndova ma' rohy

Armaxa stojí v rohu, spí v Soutě →

BR 169, 2149, BNR 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rož

za rož za dvě léta, uš. za dva rožy

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roštěný
M-e' zemáček
sfr. fražene

geröstete Erdäpfel
rösten = fražiti

BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roura

„novější fyzikové a techničané naši zvláště zavádějí
něm. roura, rourka u. obecně cívky a slova
trouba, trubka“

trubice

Vod

BR² 149, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[Kovář]

Gleichfalls

< Ich danke g. >

c. Let tou mirou (Sus 323)

BR 715, 231

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kovový

4-a' cesta 'bez rozřezání a smičení'
niž. 'bez odliš' (spr. první cesta)

BR¹ 65, 2141, BNR 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozdílný 'mohoucí být rozdílný'
↳ Říkáni' o tom na n-yh místech n-e' jest >

rozmanitý 'o věcech jedného rodu, ale jiného druhu'
↳ Věta sbíra' med z rozmanitých květů >

rozkošný 'velký počet a zároveň rozmanitost'
" ↳ Rozmál n-e' urody >

všelijaký ↳ sklizen' ovoce v-ěho >

rozumný 'o věcech, z nichž každá jest úplně jiná'
↳ Rozumy lidové jsou n-e' >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 149

rozepíti solis

spa.

již bylo na tom, že nepůjde ušít, ale přece ho
to rozepítl

BR 169, 2/150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[rozložit - slovo] schwindend machen

rozpáči slovo v jeho úmysle

BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozkládat se nad cílu

(nad odměnou)

sp. cílu

BR² 124, BNR 65-66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kozpáčiti šols v jébo úmysle   fr.
(schwankend machen)

BR 169, 2150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozpadávatí se v co

sp. dělíti se

zerfallen („Udewort“ u- Bertelen
Wustmann 357)

< Milovice se rozpadáva' ve čtyři díly, sp. se dělí' >

< Člověčenstvo se rozpadáva' ve mnohé národy,

sp. rozestupuje se >

< Plémě se rozpadáva' v rodiny, sp. rozrůstá se >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 169, 2150, BNR 196

rozšívati brambory na plátek

[roz]prájeti na listy

v učen. receptu

BNR 223

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roztroušene

in. firdle po⁶, Ekvaz' znači' roztroušenost

[Dělný lid fraceje s potaly roztroušene v folich,
sfi fo folich >

BNR 116

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roztrúšiti se

nelibozvuké slovo

vyráží se v básních

[Pod' se roztrúšila sráka, lépe rozbita >

BR 196, 2205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rub f.
librou analyzi z m. 188.

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kubač 'Kdo v lese stromy poráží'

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rubisko (ubito v lese, kde jsou stromy vyřubány)

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Aučej
fem. ← masl.

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řada

Reihe

řada přijde na Soho, spr. dojde na Soho

Vyop

BR²149, BNR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kač držeti

Sp. čísel // unti

BR 114, 229, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čerati maso
sfr. Snajeti

x

— u — vous

sfr. strihati nebo holiti vousy

BUR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řidi se dle toho
(dle pravidel)

sp. číu
(pravidly)

BNR 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Křezek fúrodni'
fúrozenný

Natur - Schmitzrel

nesmyslné

dle úprav Křezek dušený

BNR 172-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tržec vídeňský
dle úpravy

Wiener-Schnittel
smazány n.

sfri-

BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

s^2 — na⁶
 z^2 — v 6

„Elidne' Peněm'“

< Co je v nebi, přichází z nebe,

co na nebi, s nebe >

< byti na kraji, jít s trávy >
< choditi na ryby, vrátiti se s ryb >

BR 154, 215, BNR 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

S² S⁷

ředfona S- před V-y

na kor. mi' jako v fol. ze - "jenné"
z otcem, ze všem, ze strachy, zebrati
coz se zajisté lahodněji nese, nežli ostře rytki S⁴

BR 92, 2198

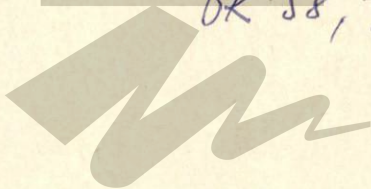
MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

57

[sluč. vztah]

<Pán ho formál na hrád s dodáním, řefe dodávaje >

BR 158, 425

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

s 7

[účel, přičina]

< Síl s botami 'dáví si je spravit' >

< Kerpál celou noc se zubem >

BNR 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[účinek]

bylo mi s podivením // divno
 "konejš! spíš-e' rozšiřuji' tuto vašou přes jistě lichou analogii"
 uvěřejiti to nelze s fotičkou, spř-čička, fotička'
 jě s pravdou, spř-pravda
 jě s hrůchem, spř-hrůch

BR 258, 2725

MORAVSKÉ
 ZEMSKÉ
 MUZEUM

[zřetel, přívodní slovnosti]

"stačí" podle přívodní nebo přívodní?"

čekati s vřetěcností,	leže vřetěcně
ocelavati toho s toužebností,	leže toužebně
plati se s dychtivostí,	dychtivě
odvratiti se s uvržeností,	uvrženě
obratiti se k tomu s důvěrou,	důvěrně
radelati co s radostí,	rad
poslouchati s napjatostí,	pozorně

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 58, 2125, BNR 115

Sahabí Soum Sam

reichen

↳ Voda sahala Loučim fo Solera, spr. gla >
led:

BR¹ 69, ² 150, BNR 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

salas

fem. ← mas. licha' analoga

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sám + reflex. zájm.

zůstává v nom. < Kým jsem sám sobě >

vyšší spis-e' zájm. sám násilně společností & pádem reflex. zájm.

< Sama sebe zastílit, spr. Samu sebe... >

< Lidl fonechán samu sobě, spr. samu sobě >

BNR 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Samotný ' sám a sám, odloučen, opuštěn'

nyin' zbytků u. sám

[Samotný jsem to viděl, spř. sám >

[Jemu samotnému te odevzdej, spř. samotnému >

BR 69 2150, BNR 39
4

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Samy' // Ten Samy' selber, derselbe
"znamenití stylisté zivnostníci"
velmi rozšířená "obzvlášť ustráena"

- < Doporučuji vám toho pitného a nadaného hochu, Gste se sameho (sfr. ho) laskavě ujal >
- < Zasiláme vám v příloze 25 listů s tou aktivou psobou, Gste ty same' (sfr. je) buď sám podržel aneb odprodal si sobě neobtěžoval >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

13R 1 69-70, 2 150-1
\$ 1

BNR 38-39

sdělati

mitteilen

obhlávený, jenom. v novější době

leže: oznámiti // ohlásiti // foučeděti // ozkazati // frati. zann co //
zpraviti zohes o čem

sdělení vane uněmí, sp. ^v ~~svašim~~ ^{svonaruku} se s vane

// fidevám se s vane uněmí >

BR 70, 2157, BNR 796

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

se

„kashy tá-č' se švrat- u němž se se dvadrate ne veče, při šse
řidicím i při inf., jednou se vyzvedává 2 pravidla“

Štydel se frizovati
Bal se

BR 133, 270

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sebe jen s komp. < sebe lepší' >
jinak chybě: < sebe horší' >

< Soustava sebe málo vědecká je sto, aby na určité čas
ofanovala veřejné mínění >

~~BNR 224~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sebou

focke nem. odlične' firdfomy mit

< vycházet dečláme sebou = machen mit >

BR 1 XI, 2 XII

sebou // s sebou focke mit

< Pojd' sebou, spr. se unou, s udmi >

< Jdi s sebou, spr. s utu, s uimi >

< Když se vsičlni smáti, ^{smáti se (s) sebou, spr. smál se ta se'}
_{er lachte mit}

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 1 33, 270, BNR 95

hrájet sebou? spilst du mit? spr. hráti hráti s udmi // bare'?

dečláti flezy sebou mitmachen spr. hráti se flezi

potur' se dáti sebou list, spr. fo potur'ich ^{bíti va flezi} _{vyměsti} ^{Sele Stenz' fles} _{podati list} BNR 95

Sebrati se dohromady

< Seberte se d., spr. Seberte se // Píciňte se >

BNR 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sec 'dětinské, Story 'secě'

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sec^v poji'se s'padebné toľko se s' sebe byti

sfr. sec moje sily pou

nesfr. — u — staci, sfr. ^{nač} ⁱⁿ ^{co} ^{bolis} } moje sily staci

nesfr. sec byti s to, sfr. sec ^{gl} ^{co} ^{moht}

BR² 151

BR¹ 79, 2 17 1, BNR 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sejiti dolie

8 fotoem

sfri-sejiti

BNR 94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sehati

v Č. orla'dlo samo jedine', na leor. rubati stromy
se'ci kosou hradu
sehati sekerou led
seba'com kofu v Egypte

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sem 'msto, na kterém ulovili fobu je'

< Voda se s. [do rybníka] vede fo brubark,
spř. tam >

BNR 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sem tam jen ve vzduchu? ^{sem tam}

chyb. ve vzduchu? ^{chyb. ve vzduchu?}

< Sem tam najdeš srovnání, sp. Zde onde >
Vod

BR² 152, BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Seminář

fem. ← muž.

líka' analgie

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Seriosni, — e

"nejnovější vývojnost"

"denne můžeme ji čísti a slyšeti arjou dvacetkrát"
odmůtka

BR 1 XII, 2 XXV

"šeredně čis. sluch"
č. opravdový, vážný

BR 1 70, 2 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Se skora

Spr. skora

fridl. už v frisl. tvorn

BNR 3, BNR 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sešufiti   sp. sešufiti
"nemotoruz" sp. soračelny, novotvar "   8 cium dula' predpina
"   Vod   se-?

BR² 152 | BNR 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

(sestavati z ceho)

bestehen

[v textu
jed forustavati]

[Obycli' sestavalo z folozknic'ho srubu, sji. Obycli'm
zl folozknic'ho srub >

BR 151, 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sexualni

o. fohlavni

BR 70, 2 152, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

seznať zohod, co u. poznati
/ < Seznam, z čeho byl, sfi. Vozmal >

BR 1701² 152, BNR 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Scházeti souu

⟨ Koli' e' mu' jeste' scházi' na sedmí let,
sfr. jak dlouho mu' jeste' do sedmi let ⟩

BR¹ 25, ²54, BNR 214

sfr. jen obilí scházi' (s rose ne uel'ne)
člověk scházi' // chřadne

jinak uesfr. u. chyběti // uedostavati se // ueslavití

⟨ Ve škole mnoho žáků chybělo ⟩

⟨ Vina ueslaciťo ⟩

⟨ Co ti scházi' ? , sfr. Co ti ješt' ? ⟩

BR¹ 70, ²152, BNR 196-7

⟨ To by jeste' scházelo, ať děti odmlouvali, ⟩

sfr. to by tad bylo // To by bylo fešue' ⟩

BR² 152, BNR 197

schopný' Eu fra'ci

léže fra'ce

Uzcp

BR² 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

schovati

[byla tam dobre schovana gut aufgehoben
sp. uelylo ji tam &le >

BR 70, 2 152, BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

si etičej' datv"

↳ "Chodi' fo svetnici a foruňepi si" >

"ale uživa-li se ho nemístně a často, ualyva' jake sloh
odforne' tiberosti"

↳ "Ja' si foruňe, jak uvodli jame si" >

BR 170, 2/152-3

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sibirsko

zřetina' novota m. Sedmihrady

BR² 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sila

+ ["naše doba farmik stojí všechno odhaduje dle 'čísle' sily"
pracovní s-y, sfr. pracovníci / dělníci
učitelové s-y, sfr. učitelé, sfr. učitelové osoby (= učitelé a učitelky)

BR 2 153, BNR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Simulováti

< Obviněný simuluje pomatenost,
č. dělá se, staví se pomateným >

BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

siť' více do světla nebo do tmy
    < více, příle uaběhly' svi' uderěmku, &
x modrý více do tmy   tvoř od zimy >

BR 70, 2/53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

situovaný
dobře situovaný
leže žalostný

BR¹XII, 2 XXIV, BNR 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skalopevný
sfa-ferový jalo skála

BR 71, 2153, BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šroučítí u. — se

házaní šroučítí, šroučítí se

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloučiti co

< obřady byly sloučeny k nim >
spř. bylo fo obřadech

BR¹ XXIV 2 XLVIII

< bylo fo obřadech, fo hostině, fo valce, fo divadle... >

BR¹ 71, 2 153, BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Skraň

4
"Znamena'va' tvář i celou hlavu" 5/1.

BR ¹ XIII, ² XXVII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sonce 4

frankodel

[fr. čel & štětí sonce tři zlatá' pěra kým 7

sfr. třemi zlatými pěry

BR¹ XXIV, ²XLVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skrze co   uistue

[Svatava vedla jej skrze svostue' fodozi ^{K matice} Näm]
Sp. svostuzni fodozi

BR¹ XXIV, 2 XLVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skrz u Lovos

podle dunch

dostati se ludy skrz
jeti skrze

sp. potlačiti se
sp. jeti Pralou, fojřzede ťi'

BNR 96

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

škrz na škrz

durch und durch

šfr. žmol do uiti

miž miš projel telex venčoucem, ven a ven
(Náboženství teče' je škrz raduz, éthické, šfr. venčoucem, vše do)

BR 71, 2153, BAR 12/1

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

skutek

někdy zřejmě

< zachráněni vládců může se státi skutekem,

lépe vládců může být zachráněni >

BNR 227

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slavnost držiteli

Sp. svědků

BR 1 IV, 2 29, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slavomam

složenina ne sice spr., ale vyjala se

Grössenwahn

BR 171, 2154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slední

odmítání foetibus u. foledni

BR¹ XIII 2 XXVII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slavomam

Verfolgungswahn

složenina ve své spr., ale slovo fobické
srov. slavomam

BR¹ 71, 2154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sledovat: sp. následovat:

⟨ Po přednášce sledovala forada, sp. následovala ⟩

BNR 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sledovati sc̄ina co verfolgen
<počítání hospodářovo>

sp. hleděti // divati se, co hospodář dělá

BR 171, 2154, BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloupořadí

Sp. sloupem!

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloužit^u

denen

části specifické místo čti

< s. za dobrou výstřelou, sp. čti výstřelou >

< sloužití soum se čti, sp. čti >

< kura stromu slouží na výrobní tržka, Apr. 2 čti
se vyrábí >

BR 171, 2 154, BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovač 'Slováci'

vesfr. ve výzu. 'Sloveučko'

<ka Slovači moravske' i uherske'>

BR 177, 2 166
BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slovo

s-a z ucho nedostaneš, řeže slova se na uchu nedořkáš

BR 113, 228, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slavo

germ. od slova do slova už v Pas

[Čudil mě všecko od slova do slova v ucho sčítá se pas
m. slovo od slova >

BR¹ IV, 2 VIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slowo

slowo dalo slowo

jedno slowo dalo druhé' ein Wort gab das andere

špr. z rěči do rěči; až se spojili Kulda Pohl

X' < Dobrá slova dělval mŕtve Erb > slowo dāti mŕtve
jeu oobŕa

BR 10; 22, BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovo dati Eomu

sp. zavuciti; zavazati se Eomu slovu sloven

sp. dobra slova dati Eomu

BR 110, 221, BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slowo dzietis

spis-u dostati // v spis-u Comu stati // spis-u dosti
stati

BR 14, 229, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slovo si dāti

~~ziti~~ ^{mezuouti} se, umlavitī se

spi. ziveli se, umlavitī se

[Dati si slovo, ze fujdou sfolem,]

BR 10, 22, BNR 180

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slovo ztratiti za Boho — 'přimluviti se'

mor. waziti / wroniti slovo za Boho, // přimluviti se

BR 2915, BNR 203

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slunečnice 'píky' podle Sommerprossen
v novinach [asi vraz ojedinelý]

BR 177, 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

služba

stati ve s-e, spr. G. ve s-e
sloužití

BR 79, 2 169, BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

směly'

jsou tak směly', spř. osměluji se // dovoluji si

BNR 2M

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

směr

bratři
dali se

směrem

„dobře dle“ bratři
dali se

cestou

MB 165
2232, 3 ⊕

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

směti slovan. výz.

prv. (směti odvahu, smělost) L jen chtěj a směj >

nyne' často za dřívě

místo friskitru slovan. výz.:

maie dovoleno, právo, moc

maie volno, možno

nedovoleno, zapověděno

Vod

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR² 166-7 BNR 197

smetli

~~dürfen~~

v záporu m. iupt.

uždy zřetěno

v záporu m. iupt.

↳ Nesmíš si vyslechni, že vboča viš,

Sp. Nemysli si, že ... →

↳ Nesmíme se diviti, Sp. Nedivíme se

BR 1

77,

2166,

3197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

svrdeků fo cém, sp. cím
<fo delitů> <delitům>

BR 177, 2 167, BNR 48

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Smula
miti s-u

germ.

BR 7X, 2XX

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Snážíti se něho

<dobruho>

BR 1 77, 2 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sušobily'

chyb. in. bílý jaro such

BR¹ 77, ² 167, BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

smídání u vidličky Gabelfrüchtchen

nemotorné a zřetelné

lid: povídačka, záhumor. — anek

arg.: uelýva to máte jídlo „u vidličky“

BNR 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sociální

sp. vstevní der Zeitgenosse

Vypr 7 BR² 167, BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Současný

s-e dějiny země, spr. tehdejší
dějiny s-eho života, spr. nynějšího

Vyop

BR² 167

Současný spirovabel

gleichzeitig

spr. soudobý, současný, tehdejší

KRAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 18

Souditi Eomu

Jednomu časnému souditi chěji' fravedlově >

BNR 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Soudruh

Zřetec. sloz. in. druh

BR¹ 77, 2167, BNR 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Souhlasiti s Eger

übereinstimmen

Sfo. srounabati se; suat'eti se, za jedno Egeri s Eger,
za pravdu davati; fii svědčovati soune

BR 177, 2/168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sousedství
s - a' země, sp. sousední (sr. fo sousedství)

BNR 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spadnouti
sp. mysleny (Spadly)

'von Simen sein'

BNR 178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spadnouti na Sobes

Sp. folioma spadla na ^{SV} Steslany
baseu gadla na vsecky

BNR 177-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spadati / spadnouti
svochu dolu // slešeti < Spadl s poci holoubek >

X upadati (na rovné fide) // svaliti se
< Nesu, nesu soledu, upadl jsem na ledu >

BR² 167, BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šfilati: Eomn ciba (pl.)

< Vlastní svědomí jim lubenci šfilalo >

< Podanci si šfilali jako: thari, zloději,
šfi thari, zloději >

BNR 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spíše

vielmehr (Eise Wustmann 354)

sp. vybr.

< není to bohužel opidivější u Eazem, spíše vřobecem
použítou uší doby >

BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spociívati v čem

worauf beruhen

[naděje naše spociívá v mládeži, spr- zakládá se,
záleží ^{Naděje svou máme v mládeži}

BR 177, 2168, 3197

BačMR 19: ale v Bantose-Koninové malé slvesnosti³ užito:
tragické spociívá v charakteru (2M)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spojující zhlavice

< Ta cesta byla by spojena s velišovými útrahami,
sp. byla by s velišovými útrahami >

velišovské útrahy

BR 159, 2127, BNR 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spolehati se na ^{soho} co

spc. spolehati na co

|| sfousteti se, slalati se, bezpeciti se na co

— se na soho, spc. spolehati na soho

BR¹ 78, 2/167, BNR 153

BNR 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sfory'

Sfr. srovny' & chrámu vede sfora' cesta (2 fceze) > BR ¹XIV, ²XXVII
< obce Sfory'ki Grejcarem ... srovny' živil Ném >
Sfr. srovny' Grejcarem uzni živil

BR ¹XXIV, ²L
'hojny', 'zlatny', nč. 'srovny', 'tidy' spárlich

Sfora' moudra (ze Eberé se mnoho napěče)
Lm falce (Ebera' neubfud)

BR ¹78, ²167-8, BNR 146
BNR 217

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spotřebovati

verbrauchen

"udlé' uem. slo u' slovné"

"vystřed'ujeme jim z obci ~~bezpečna~~ ^{nesč'izka} sloa jaderna'a
v'znamu

okj vysvititi
sul vysoliti

nití vyšiti
moudru vyfěci

seno vyeruiti
mýdlo vyumdliti

BR 178, 2168

BNR 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

spoušť

č. 1000 na f. 1000 na odvádění vody
Wasserschlag // srážka // proschně

BR 1 85, ² 183, BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spavovatí se podle cího

< podle těchto vzorů >

sp. cího < těchto vzorů >

BNR 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srážka

'frotóra napříč sítnice na odvádění vody'

// fount // frondes
~~font~~

Wasserschlag

BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srdce si vzíti

das Herz sich nehmen

Proč si ^{si} ~~u~~čelo nevezme to srdce říci to Enožně?

Proč se ^{si} ~~u~~čelo neosměli // uodvaži? >

BR 178, 2168, BUR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srdce

vzít si co s-í , sp. zabrat si co

< Proč si to tak zabíráš? >

< Pust' to s' vysli >

BNR 207

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srđce

fr̃eněti fr̃es s.

mor. nemohl toho oboleti

stě. nemohl toho stípeti

BR⁷ 62, 2/133, BNR 207

iibers Herz bringen

< Babicea nemohla svou radost fr̃es srđce fr̃eněti,

sp̃. nemohla své radosti utajiti >

nemoci

+ [nem. fr̃ell. srđce babiččino glofroplesno radosti]

fr̃eněti fr̃es s.

sp̃. nemoci
fr̃es fr̃elucheti c̃eho //

BR⁷ 78, 2/168, BNR 207

nemoci na to alcedeti //

nemoci se c̃emu divati

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srdce

šlo umi veselo ořolo s-e umi Herz
tesno

zbytečno a chybné

+ [vidyt' na'me cit, nevídli' ořolo srdce, BR 78, 2 168, BNR 207
mýšlě v srdci

"zcela zglečny' uem. přivěseř ořolo srdce (umi Herz)"

Jak vám šlo, když na vás to frisko vprócilo?
bylo mi všelijak

BNR 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Srdcelomny

plac, uareg

herzbrechend

sp. usedawz, srdce wouci'

BR 7 78, ² 168

BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

světci kromě den (číslo)

// položili.

~~BNR 179~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Srovnání

u s. 57

im Vergleich mit

[To jest veličj' faktor u srovnání s dřevěj'šim,
spr- proti dřevěj'šim >

BR⁷ 59, 2126, BNR 80

BR¹ 85, 2 182,

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozuměti byti s čím

einverstanden

spř. sjednávati se // snášeti se // shodovati se //
dohodnouti se s kým

BR 178, 2169, BNR 2M

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stačiti čemu

↳ Já sám všemu nestačím →

BR⁷ 78, 2189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Siseň

fem. ← masť. licha'analógie

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stahnouti fivo do lahvi

sp. staciti

BR¹ X, ²XIX, BNR 97

stahnouti pivo, vlns ^{do lahvi}
sp. staciti ^{abziehen}

(staciti, slo frucinne & leci)

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 78, ²169, BNR 197

stanovišče

vžiti se na Vaše stanovišče

sp. svedeti se na Vaše stanovišče

„přichěm' obrazu“

BNR 225

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Starý

jak staré je to dítě ?

švédsko

šp. lid. Polák je mu let ?

BR 179, 2169

germ. < Austria

je nyní 61 let staré,

šp. Austriaovi je nyní 61 let >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BNR 224

stari'

(senectus)

dočítati se vypořádá stari', spr. starych let
< Jan přal si čti jč v ~~tech letech~~, spr. v tech letech >
tom stari'

BR 178, 2169

je stejného se svou stari', spr. v svých letech

< Mlynářovic měli také dceru, v stari' Barundy
rus. V мелитка бона также госка, побекурса

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

< Chlapec v Barunde stari',
rus. маленький бонь кутубр сет >

BR 208

Státi s Egin v čem
↳ v fribusenstvi >

sp. Gti fribuzen

BNR 197

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stati' Rome svobodno

stoji' mi svobodno es steht mir frei

sfr. man's Foto vili //

volno mi // ke mi

den Partien steht es frei = Stranaku nehoji' se Foto

BR 79, 2169, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stati k tomu dobre [o satech]

šat utomne dobre stop', sfi. svědci' // šer'

BR 179, ² 169, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stati

'mibi cemu'

co to stoji¹², sje. zac¹¹ jest¹⁰?

//o cemu to davate?

//o cemu to platus?

to stalo fenez¹, sje. mor. vzalo

BR¹ 79, 2/169-170, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

státi se + adj. 7

státi se poutým, sje-
chudým
bohatým
eratickým
slavným

werden

spustnouti
zchudnouti
zbohatnouti
zkratiti se
prodloužiti se ...

tvorým
někdy
nížší

sje- stoubrati se
zvěřovatí
nížší se
...

BR. 179, 2170, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[stav] - Charakter se vřídce překládá do slova nem. Zustand, nemá-li vsmi smoti ulhera'
+ "nejasnost, neb i naprostá nepříměstnost"

< Er wurde in betrunkenem Zustande auf der Gasse gefunden,
o-nalisen na ulici ofly' >

< Stechvich in geschlächtem Zustande, dolget wirtue' vahry
in lebendem Zustande - - zive' (-) >

Zustand

BR 24, 250, BNR 208

< Zameš ualécal se ve s-u sputéln, spi-ql ^{trasty} sputéln / skat just >
< Dím jest ve sputélni ma, spi- seily / chatry / na sputélni >
< Odvél Emily v dobrem stánu, spi- reformierung >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 79, 2170, BNR 208

stavařiči'

s- i' fobriky, sp. Sankocine'

BR⁷ 79, ² 170, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stávat

'existenci'

"zřeteno"

< mezi lidem stává jisté ten obzvěj, sfr. jest foud >
< Tazovžli lidi' nedávi, sfr. ueli >

BR 179, 2170, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sh'e x chl'adeš

sh'e 'přítomné' světlé (tenno)'
'sh'uvá' podoba skutečného předmětu' < chodi' za ním jako
'sh'u za tělem' >

chl'adeš 'zmiřené' skvělé předmětem skutečné barvy'
< Pojd' me chl'ad'cem >

BR 79, 2170, BNR 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sto

hři stě, cjb m. sta

foale dvě stě (hd. dui sta)

BNR 9

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stotina

sp. setina

BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stoupání schody

lépe vyčíslení na schody

BR² 60 , BNR 176

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strach + alur.

< Strach mě je velmi >

BR 180, 2171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strach před židmi fern.

strach před židy, spr. židovský (adj. je součástí pořekadla)

BR 158, 2/25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strach dostati

sp. nafadl me strach // fufadl na ~~me~~^{me} // fojal me //
folebal jsem se

BR¹ 13, 228, BNR 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strana X bož

Seite miri slovo bož

☞ tělo ma' bož, plocha ma' stranu nebo strany (sr. sbríti) 7
bož: pravý, levý, před, tělo strany: shrnuti tělo jest obmezeno

řevraceti se se strany na s-u, spr. s božem na b.

obratiti se na druhou s-u, spr. na druhý b.

nemožei usnouti na levý s-e, spr. na levém b-u

uderiti na nepřítele v předu i se strany, spr. s božem

☞ odstoupiti stranou // na bož 7

BR 780, 2177, BNR 139-140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strany 2

[Dával jsem jim v^{středu} ~~strany~~ ^{s strany} toho, sp. o to >

BR 1 59, 2 126, KNK 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strawflax

schwarzvool

sp. strawflax, bolstraw, flax

BR 180, 2171, BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stáhnouti od, dle

sp. zboriti

BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stráž (shajš)
lefe stavba

BR¹ XII, ² XXIV-V, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

střed

germ. ze svého středu

↳ zvolili dva ze svého středu m. ze sebe >

sov. ↳ některé z funkcí a dalších věcí této vědomost' čer
měli m. z nás >

BR¹ V, 2 IX

↳ zvolili ještě ze svého středu, spř. ze sebe > aus ihrer Mitte

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 59, 2/26, BNR 80

BR¹ 80, 2/172

vzíti toho do svého středu, spř. mezi sebe

↳ Pobude několik dní ve vašem středu, spř. mezi vámi >

BR¹ 80, 2/172

střed

ve středu města, sp. střed města
jedná

in der Mitte

BR¹80, ²172, BNR 83

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sfřed² fiedl.
stati sfřed bradu

BR⁷ 80, 2/72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sbrělití loba
<rajice>
sfr-zastřelití

sbrělití 10
Kto sbrělití >
sfr-vystřelití

BR¹ 80, ²172, BNR 90

BNR 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

(sbírežiti co)

< Des sbíreží ¹⁰ domu, spr. sbíreží domu > [v textu]

BR¹33, 270

spr. sbíreží, sbíreží

BNR 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

střeci, stělnu + gen.
<domie>

chyb. aruz.

BR 80, 2172, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Stužka

Hilkenau

BR 15, 232, BNR 172

Kabelové zprávy, se zadrželo nebo - uje ve spis.
čís.

ČM 48 124 440

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sbírečný

pro Mongolsko s-e', sp. vyložene'

BNR 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

styděti se žy^u

.+ [^{za} ⁴ Smrt se neb^oji' bolakého ani se st^odi' chud^ou]

⊕ [Tou voj^onu fo^oral se br^oal st^odi']

styděti se za sv^oj' jaz^o

BR 180, 2/72, BNR JJ

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

styděti se fird⁷

'ostyibat' se

fr. Eolo²

↳ lidi' }
↳ Kdo se Boha neboji, } ten se lidi' nestydi }

BR¹ 80, ² 172, BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

subordinace

o. podnikatelská, zájem (vojenská)

BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Saccus~~ suburs

lefe fouwe, frispeln, fossila

BR XII, 2XXIV-V, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sucess pojednání
sp. jadro, trest, stručný obsah
BR² 172, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sugerovati

č. vnušati

BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sajet

[učanec vybral si s-y takové, které jsou milovají,
s. osoby, lidi >

BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Supernaturalistická
~~Uznesení~~

sfir-nadpřirozená

BR 780, 2172, BNR 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

svačina 'jídlo' x 'svačiny' 'dobu'

[O svačinném jídle za válni na folie]

BR 2 45-46 / BNR 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

[sváda]

s-7 fotografii, novuati, udlizeti

sfri.

BR 180, 2173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

svatek drzeti

Spis. svatek

BR 14, 2 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sveť

pro celý svět m. za celý svět // m. o živý svět
za nic na světě

< Pro celý svět ušla by se od něho odloučila >

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

svobodno

slati: Eomu

[žadateli] stoji' svobodno podatí redurs ve 14 dnech)

admir Guntz

[ubi-fingis]

BR¹ XVII, ² XXXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Svod

[Sedláčtí fiři' s'rodou a lba' na zby' svod]
odmítuně

[2 foerze]

MB¹ XIV, 2 XXVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

světi toho⁴

< Světi mě levé oko >

BR 180, 2173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šat (ženský oblek)

la robe

šat. šaty

BR 245, BNR 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šedivý

s - e' oči

u rybníků to jsou nedávky

fr. sive oči

BR 181, 2173, BNR 149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šedý "směsina barvy bílé a černé", více do bílé "

šedý ————— " — do černá "

< šedý vlk >, šero

šivý "směsina barvy bílé s modrou, v níž uvobrá fialová "

< s-é'oci, s. holub > na hor. s-é'oci x černé
oci

šedivý "nejvíce ovládnutá "

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
BR¹ 80-81, ² 173, BNR 149

šer^v f.

m. šero

odlučující poctičku

BR¹ XIV, 2 XXVU

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šikůti + gen.
↳ časů

chyb. aruz.

BR¹ 81, 2173, BNR 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šilhati ← schielen
na lewr. švidrat

BNR 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šroda adv.

byla ty ho Šroda, spr. bylo

BR ~~111111~~ # 2173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šroda + gen. + inf.

↳ šroda ho v hrobově hnutí >

BR²173, BNR 107

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Škoda

trpěti škodou

[sedlář trpí škodou a prá' na zby' svod >

[2 forside]

odmítavě

BR¹ XIV, ² XXVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šrabati < Brambor, urdeu > 'učicu ostrym dšiti'

X Šrabati < o šoce > 'učicu ostrym drapati'

 BNR 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

špeš

[zapomněla se na slovo slavnice]

č. slavnice

BR² 153-4, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šfice

zakřezati co do š-e, mor. na Loučivě

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

špicatý

šp. šoučibý

mor. zářezati eo na šoučito (niš. do šfice)

BR¹ 81, 2174, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

špička prstu
~~u jednoho beláckých~~
špička - konec prstu

~~Fingerspitze~~

BR¹ 81, ² 173, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šifra

rytaz vojaku a mest. drevci

BNR 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šplhati na stromy

leže ležti na stromy

BR² 60, BNR 176

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

špatně^v být^v na čem^v
v čem

viz dobře^v být^v na čem^v
v čem

< Jemu se vede špatně^v >

Vod

BR 2 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

štipati

štipou mě oči, štip. štipu mě v oči

BR 181, 2174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

štyra stě, uot.

Zwitter (oboplně?)

BR 100, 215, BNR 175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šupci

< vraz mi fo ra'dech Šupci >

BNR 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šuplata

spis-zásvok

BR⁷ 81, 2174, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Švindl

mor. ošala

BR¹ 81, 2 174, BNR 170

Tk: jedvod CCH 48 224 436

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

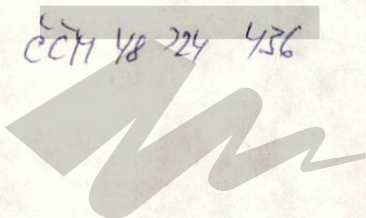
švindlčák

mor. ošala

BR¹ 81, ² 174, BNR 170

Tk: jedvodni'č

ČCH 48 224 436

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

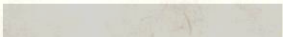
T

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

talh

talh z dyhudy, sfi. puř
udělal uřolů? talh z dyhudy, sfi. puř si uřolů vrah

 BR² 174; BNR 173

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fáhuouti

fáhué

es zieht

fo-vane, jest fúvan

BR 187, 2174, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Fajny' + sen.

< Takoví uklad fajen uelz brate Vaclava >

BR 181, 2 174.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak 'mra' nete v'p'ledu', spr., hl. v 'roci fustonardu' spt.

< Pise' tak se Ceje >

< Urzue tak to frasti >

BR¹ 81, 2/74, BNR 121

BR¹ 87, 2/87, BNR 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čas. udaj, priblizne

sf.

< Tak rož byla proveden >

< Počalme do tak rož >

BR¹ 81, 2174, BNR 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak + adj. při číselných příslovkách
spr. komp. adj.

< Pevně Tichého oceánu je přičítat také veliký jelo
starý svět, spr. přičítat větší než >

BNR 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

taš dlouho

leže dotud

[Kde jste t. d., sfo. dotud?]

BR 81, 2/74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak dlouho - dočud
až

uždy zlytečnē

< Držel nohu ve vodě tak dlouho, dočud by se mu nezbojila >

< Čekj tak dlouho, až ti jablko přinese >

BR 181, 2174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

taž - tažže
chyb.

↳ Vždy ho taž velmi losrdně bodaly, tažže měl značné
opuškliny, spz-že > BNR 130

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

také v zájor. větě nesfr. [v textu]

Jako zájde' dílo lidové, není zájiste' také Otkiv stromě
naprosto dovnalý,

Sfr. zájde', ani

BR 198, 270, BNR 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

takový¹ ve funkci odrazové
sr. solche, dieselbe

[Za výměnu a za jistou^v prodané^v uscdlosti se veruči¹,
avšak odevzdává se Jabová¹ (diése, dieselbe) ku jiteli
čista bez všech dluhů > ~~[...]~~
obchod. kladova

BR 1 XVII, 2XXXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tak že „rozvolá'cna' bojla“ nejou ve větách výsledných, ale i v jiných

< Doražili na nepřátele, nemavně, tak že jim šlo foršer ustoupiti,
sfr. až jim šlo >

< Hranice šly rozšířeny daleko na jih, tak že sahaly uivšem
dale než u nejširší >

< Ouzřelo frinceřny čerati, tak že odesly od Orna,
sfr. fróčez >

+ [Ptos svou ole'arost' nelzte frilic u klubce, nebo se va'm rozbaje, tak že z ni' nezbude
nic než Orna, sfr. a nezbude] BR 174, BNR 130-1

MORAVSKÉ
ŽENSKÉ
MUZEUM

tažení

ležeti v posledních taženích

in den letiter Zügen gezogen

sfr. sroubovati // pracovati & surniti //
s posledni hodince

umirati
st. žiti na sotnald

BR¹ X, 2 XIX

BR¹ 81, 2171, BNR 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

keci přes co
↳ kvazi >

sp. pro cemu
↳ fotografii >

BNR 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foliový ležák, slož
fr. osobní

Učp

BR² 175, BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + neskl. slova   Označení faldů neskl. slov

< Tím jsem označuji se první osoba, sfr. Tvarem jsem ...
< To aby faldů se za spojku >

BNR 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + superlativ podle učm-

"nejde-li o divasné vyřčení věci samé"

< Těm nejlepšímu lidem často nejlépe se vede >

< Sedl si za ten nejlepší stůl >

+ [< Ani po tom nejlepšímu zebříku tomu
nevybereš, sp. po zebříku sebe delšímu
je dlouhému >]

BR¹ 82, 2175-6

BUR 35-

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten samý ve funkci odraz.

[Pánu N. z vědomostí s tím doložením, že tomu samému
stojí svobodně podatí rekurs ve 14 dnech >

[úř. jazyk]

odmítnutí

BR XVII, 2 XXXV

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tentokrát ovšem

odmítá: Wustmann, 209

dle lat. zprávy ve slohu škol., léze opakovat jména

↳ „Romický“ básník Eupolis tak ostře satiroval Athénany
a zvláště Alciada, že tento rozlícen svého zabit,
jsemu: že ho Alciades rozlícen se zabit >

BNR 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tenor
< tenor ^{řecí} všech významů v ten smysl, c. obsahem všech řecí slo
jádreem >

BNK 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tento učiva se podle učeb.

sfr. Druzechat:

< Hodil chléb havranu, aby tento uvažoval >

2) on

< Nakrájel kámenem a ušáhl z řechto dlouhý fous >
spletl si s ušk

3) ofarovat subst.

< Veliko fousal šavli bratři Kamenecem, tehdejšímu
veliteli rudého vojska, darem; ale tento mu ji
vrátil... >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 81-2, ²175 BNR 34

sušič z tohoto šeredného „tento ráni“ si udělal posel z Budče

[vyprávění s mnoha odhaz. zájm. tento]

BNR 35

%

tentyž ve vým. odřez. 'ou' germ. 'nestovára'

nahradiť zájmu. On :

< První za časové zarláni' u'chu, Gch tentyž hned vyrovnatí
mohl, sp. jej >

vyjstít :

< Hoellali jme do posledních et'la dati' cel' dodaté
bibliografie ... tentyž G h v'rah zápal p'ití's unnoho
mista >

oparovat sušt.

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR¹ 83, ² 179-180, BNR 37-38

7.

tepu

<svatba se slavila tepu za rož, sfo- až za rož >

BR² 176, BNR 121

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tesnice

podle Kabelišky uvedl do spis. částky Bartoš
ČCM 48 224 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

teskniti za žnu

sf.

BR¹ 52, ² 110, BNR 68

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

teskno + ab.

< Sestra je u nás teskno >

BR 7 82, 2 176

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tesně před cíl ^[čas.]

knapp vor

< těsně před veli konocělni swatky, spr- před samylni
swatky veli konocělni >

BNR 2M

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těsně vedle² [místně]

< zahrady >

sfr. vedle (same' zahrady >

< Šal těsně u zdi, sfr. u same' zdi >

BR 82, 2 176, BNR 150

BNR 211

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těsny' x užžy'

těsny' [co těsni, stěra', seličuji] < t. Zabať >

užžy' [ludy většinou předmetu nemadus prováděti] > [u-á cesta]

op. prostranný;
volný

op. široký

BR 82, 2 176, BNR 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těsiti se

čemu < fůtchodu otcovu >

'že přijde'

z čeho < z fůtchodu otcova >

'že fůtšel'

BR 182, 2 176

čemu < uesede' nose >

< hojue'mu zisem 'že hojue' zisdatne' >

z čeho < ~~hojue'ho~~ hojue'ho zisem 'že jme hojue' zisrali' >

nač < na swátky >

MORAVSKÉ

ZEMSKÉ

MUZEUM

BNR 57

tesiti se čemu

lat. stloste' 17. st gaudes aliqua re in. est mihi aliquid
→ něm. sich einer Sache erfreuen . habeo aliquid

→ čes. < Ránoť tēsī se dobrěmu spánu >

fr. - dobře spi' // ma' dobrý spánek

„jalovina“ < uor se tēsī veličnu vzruštu >

BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těžkopádný sloh

schwerfällig

sf. těžký, neohobný, nabubřelý

BR 82, 2 176, BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

the' c. reliny (číslový Svět a p.) >

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tiš f.

m. tišas

odmítnutí factisum

BR¹ XIV, 2 XXVIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tlaciti

čas tlaci' die Zeit drängt sfi-wähle'

t. na^y worauf dringen

< Tlacit na mne, abich mu ydal sfiy, sfi. walechal na mne... >

< Vseci na to tlaciti; ať se smlouva zrušila, sfi. walecheli H. nastupovali >

BRⁿ 82, 2176-7, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tláčiti Erho

boťa mě klaci', sji. hneLe

BR¹ 82, ² 177, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Hlouci
hodiny the Eau, sfi: bije!

< už jedenáctá odbita >
BL 182, 2177, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Flouci ma'slo

spis. stloukati.

BNR 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tma před.

byla tma, spí bylo

BR^A 82, 2/77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hna
ne tne, spi- po tne v sedeti.

BNR 74

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to

ne zdálaru subjekt. funkce.

< Tu to zasumi listinu nem >

fu' podle es!

BR¹ XXIV, ² XLIX

u slo bezpodmetych

nečas. a zlytecne' podle nem. es

< **T**avalo to jet let nez se vratil >

< kapeckou to zasumi listinu >

MORAVSKÉ
SLOVNÍKOVÉ
MUZEUM

BR¹ 33, ² 70, BNR 41-42

zlytecne' a dylne' " nem. es

< Pomale se to v zdálaru tisilo >

< Sedelo se mu to jako na ferine >

BR¹ 82, ² 177, BNR 41-42

Toileta

ř- ubor, uborna (místnost)

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

folie

v nepřítomnosti jedlech — a < folie lidem >

x 1.4. folie < Dnes tam nešlo folie lidi, sp. folie >

BR²177, BNR 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

topiči stan

Sp. vykazeti

BNR 90

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

touha + ar.

⟨ hebud' tebe fo tom touha ⟩

BR 183, 2177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tradiční

šifrový (folky)

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

traduce

sp. překlad, převod

BR¹ 83, ²177, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trasování
a vytyčování (železnici)

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Traversa

mor. krespa

BR 183, 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trávit na čem

[Nemoc tráví na silách podle zebrot au den Krißben
sfe ztravuje síly >

BNR 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

benefiti co

↳ to poslední jsi, matka, trefila, a uhodlas

aus. noclegnice - to bot 76, majmka,
yragawa >

BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prof. Sam

mor. vhodnosti Sam

+ [Je tam cesta k tomu, nebudete tam > 7
BR 183, 2178, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trest m. foruta

[~~M. 10~~ objížďechi ... zapovída' se pod trestem, sb. pod pořutou >

BNR 142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trochu 'co se troum' byje' < moudry, obilí, fishu, soli, feníz >

rousek 'co je tvrdo, ze jest nebo glo z tréba 'rousatí'
< chleba, masa, dřeva >

rapku 'o teubém' < vody, vlna >

při abstraktech foelb en, en : rousek rozumu

BR² 178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brochu

v. souše

BR² 58-59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trochu

ein wenig

vy. ualme předfony:

fouentí', fočáče, pouzmatí se
nacernatí', ~~früh~~lechlí', fríhni', fočuařilí'

"frídava' se zřetěně"

Vod

BR² 178, BNR 208

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

troubiti - co, sfi - na co
s. na lesní rohu

BL 158, 2126, BNR 46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trouti

[Kud' by nemohla v'ak trouti >
odm'it' [z poezie]

BR^o XIV, 2 XXVII - VIII

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trifeti uouzi, bidie, hlad

sfr. ~~trifeti~~ Hepati

< uechavati facho'ra trifeti hlad, sfr. uechavati o hladě >

BR 183, 2178, BNR 198

trifeti hlad

< uechavati fasa'ra hlad trifeti, sfr. o hladě >

BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Arifeti uymu

< Kdecišal' činnost' jeho tlu netifela uymu, sp. uobrala >

BR² 178, BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trjpeti na co

< nedostatky peněz >
na

sp. číslo

< nedostatkem >

BR 1 83, 2 178

< na nedostatky peněz, sp. číslo nedostatky

BNR 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trvalu

ze sbírky. trivven, trovven

fo- fuvku, mypliu

„zhola z Gecno“

malé už čís. trovfabu

jinovtravne' trvati (durare
dauern)

Vod

BR² 178, BNR 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Provala'
v t-i' cího zřetečue'

[Byl odsouzen do vězení v trvání pěti let, spr. na šest let]

BNR 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

třeba + gen.

< jsou třeba četné dopravní stavby, sfp. je třeba stavět >
< neptejte tu třeba, sfp. není váš / tu třeba >

BR² 177-8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

*vic
brucata*

sf. troj-

BNR 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tuš

fem. ← merid.

hřibá' analýze

BNR 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tvář

gerbat - obličej
- oči, zrak

[někdy někomu něco do tváře] sfr. do oči'

nehod' mi před tvář sfr. na oči
<Svědět si všechno tváří v tvář, sfr. z oči' do oči'>

BR 136, 278, BNR 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

světi

muze sveti fougata, spr. zablada'

BR 83, 2179, BNR 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

tvoriti

- Elia [Čafi letice tvorí Eliu, spr. letí Eliem // v podobě Eliu >
+[hvězdu [Jádva tvorila hvězdu, spr. sdělala se v hvězdu >
+[vodopád [Eridanus tvorí silný vodopád, spr. rotti se silným
vodopádem >
+[louže [Voda líně se plížic tvorí bahniče' louže, spr. rozteča'
se v bahniče' louže >
+[stíny [Stromy tvorí j podél cesty hlubé stíny, spr. metaly >

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

BR 83, 2179, BNR 199

tvoritě

< Golojenost tvoritě zřelad blaženosti; sp. jest základem
blaženosti >

BR¹ 83, 2179, BNR 199

< Vchod do podsvětí tvořilo jezero Avernské, sp.
Vchodem Gl^o jezera // Vchod Gl^o z jezera

BNR 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tvorit

krupeni' ; spj. sestufovati se [o mudi'la]
ma'sdy ; spj. ^zsvraštovati se [o suzi]

BR 183, 2179, BNR 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fordošijnyj

harduaciz

Sp. metalnyj, umělny, arputny, zarpatel's, zarčy,
neustupnyj, koučevnaty

Vyčp

BR² 179, BNR 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ty nišati

špi-tyšati

pod-vyšati, ovišati

BR 2179, BNR 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tyden

přirodně řehodue v telu dni
dnes ty dne ! v ty dni // - u

v plur. obz. vedete < za dne vedete >

BNR 6

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM